

Uutiskirje Jäsenille

N:o 6 (73) * Torstaina 10. maaliskuuta 2011
Toimittanut Juhani Haapasaari

Catering- ja myymälöiden sopimusneuvottelut tuloksettomat Lainsäädäntö ja työehdot kyseen- alaistuivat työnantajan ehdotuksissa

Finnair Catering Oy

Finnair Cateringin myymälä- ja myymälävarastotoimintoihin liittyvästä osa-aikatyöntekijöiden työehtoja koskevasta sopimuksesta ei syntynyt neuvottelutulosta. IAU:n hallitus käsitteli kuitenkin kokouksessaan tiistaina 8.3. työnantajan edustajan tekemän sopimusehdotuksen. Ehdotuksen arvioitiin olevan ristiriidassa sekä työsopimuslain että voimassa olevan työehtosopimuksen kanssa.

Hallituksen päätös

Hallitus totesi yritys kohtaisten sopimusneuvottelujen edenneen siten, että ratkaisuun pääseminen nykyisillä neuvottelujärjestelyillä vaikuttaa hyvin epätodennäköiseltä. Tämän johdosta päätettiin pyrkiä yhdessä työnantajaliiton kanssa selvittämään työnantajan sopimusehdotuksen sisältämiä

kohtia, joista neuvotteluissa ei päästy sopimukseen ja tätä kautta tukemaan neuvotteluratkaisun löytymistä. Itse työnantajan ehdotuksessa hallitus kiinnitti huomiota ristiriitaisuuksiin työsopimuslain ja työehtosopimuksen kanssa.

Vakautussopimus

Helsinki-Vantaan myymälä- ja varastotoimintoja koskien tehtiin määräaikainen vakautussopimus 23.11.2009 silloisen työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti. Sopimuksen voimassaoloaika si-dottiin Finnair Shop -myymälän toimintaan vaikuttavien oleellisten rakennus- ja muutostöiden valmistumiseen. Vakautussopimuksen perusteella sovittiin siihen kytköksissä olevien osa-aikaistettujen työntekijöiden työehdot.

Työnantajan nyt esittämässä osa-aikatyöntekijöiden työehtoja koskevassa sopimusehdotuksessa vakautussopimuksen myötä osa-aikaistettujen työn-

tekijöiden työehdot olisi liitetty osaksi uutta sopimusta. Suunnitelma on vastoin IAU:n ja Palvelualojen Toimialaliiton välisen vakautussopimuksen mahdollistamaa poikkeavaa menettelyä, jolla työaikoja ja niiden erillisiä korvauksia koskevista määräyksistä voitiin poiketa ainoastaan määräajaksi. Tässä tarkoituksessa liitot myös vahvistivat 24.11.2009 myymälöitä ja myymälävarastoja koskevan sopimuksen.

Ruuhkahuiput ja vuokratyö

Työnantajan ehdotuksessa uudet osa-aikaiset työntekijät olisivat olleet vuokratyöntekijöitä. Heitä olisi käytetty ”esimerkiksi yllättäviin lentoliikenteen aikataulumuutoksiin, sairauspoissaoloihin tai tilanteisiin, joissa oma henkilökunta jo on varattu esimerkiksi inventaarioissa tai koulutuk-

Jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkoa edelliseltä sivulta

sisä”. Näitä tarpeita varten osa-aikatyöntekijöiden 3–5 tunnin mittaisia työvuoroja olisi voitu sijoittaa peräkkäin.

Tältä osin työnantajan ehdotus on työehtosopimuksen 11. §:n vastainen. Sen mukaan työntekijöitä voidaan palkata osa-aikatyöhön hoitamaan lentoliikenteen ruuhkahuippuja. Sairauspoissaolojen paikkaukset, inventaariot ja koulutukset eivät ole lentoliikenteen ruuhkahuippuja, vaan ne ovat luonnollinen osa työelämää. Näiden aiheuttamaa työvoimavajetta varten Cateringilla on käytössään tasoittuvan työajan sopimus ja myös osa-aikaisia työntekijöitä, joille yhtiöllä on lainsäädännöllinen työn tarjoamisvelvollisuus.

Työnantajan ehdotus olisi ollut ristiriidassa myös IAU:n ja Cateringin vuonna 2005 solmiman ja yhä voimassa olevan osa-aikatyöntekijöiden työehtojen koskevan sopimuksen kanssa. Sopimuksella on sovittu, että lentoliikenteen ruuhkahuippuja ei tasata ulkopuolisella työvoimalla - tässä tapauksessa vuokratyövoimalla - vaan osa-aikatyöntekijät palkataan sopimuksen mukaisesti suoraan yhtiön palvelukseen.

Työajan katkeaminen

Työehtosopimuksen 34. §:n 2. kohdan mukaisesti työajan katkaisee viisi tuntia tai sitä pitempi vapaa-aika työjaksojen välillä. Jos vapaa-aika jää työjaksojen välillä viittä tuntia lyhyemmäksi, tältä ajalta on

maksettava työehtosopimuksen mukainen palkka.

Työnantajan nyt ehdottamassa ja hallituksen käsittelemässä sopimuksessa esitettiin, että työvuorojen väliin sijoitettu vapaa-aika olisi aina katkaissut työajan riippumatta sen pituudesta. Hallitus kuitenkin katsoi, ettei työnantajan ehdotus ollut enää nykyisen työehtosopimuksen mukainen. Määräyksestä on aiemmin poikettu määräaikaaisesti työaikamääräyksien poikkeukset sallivalla vakautussopimuksella.

Työnantaja vetäytymässä ehdotuksestaan

Hallituksen päätöksen jälkeen, ja IAU:n sovittua työnantajaliiton kanssa keskusteluista, joissa edellä esiin otettuja kysymyksiä olisi käsitelty, työnantaja on ilmoittanut vetäytyvänsä tekemästään ehdotuksesta. Aiemman ilmoituksensa mukaan se aikoo palkata uusia työntekijöitä vuoden 2005 osa-aikatyöntekijöiden työehtojen koskevan sopimuksen mukaisesti.

Aiemmin osa-aikaistettujen asema

Uusien työntekijöiden palkkaussuunnitelmiinsa liittyen työntekijöille järjestämässä tilaisuudessaan työnantaja on antanut ymmärtää, että Catering on velvollinen tarjoamaan kaikille osa-aikatyöntekijöilleen tarjolla olevaa lisätyötä. Tällöin huomioitavaksi tulisivat mm. ”ammattitaitovaatimukset, tasapuolisen kohtelun periaate ja syrjintäkielto”. Tii-

vistettynä työnantajan viesti on, että vakautussopimuksen mukaisesti osa-aikatyötä tehneillä työntekijöillä ei ole mitään etusijaa tarjolla olevaan lisätyöhön nähden.

On selvää, että uhkailu on asiatonta ja kaikella tapaa vastoin vakautussopimuksen henkeä, mutta uhkailuun liittyy myös voimassa olevan työsopimuslain vastainen sanoma. Lain mukaan työtä on tarjottava sellaisille osa-aikatyöntekijöille, jotka pyrkivät koko-aikatyöhön. Jos työsopimus on kuitenkin tehty työntekijän aloitteen ja toiveiden mukaisesti osa-aikaiseksi, työnantajalla ei ole lain tarkoittamaa lisätyön tarjoamisvelvollisuutta.

Jäljempänä kerrottu vastaa vuoden 2005 sopimuksen määräystä, jonka mukaan osa-aikatyöhön ei palkata koko-aikatyötä hakevia, vaan se tapahtuu erillisellä hakumenetelyllä. Näin ollen lisätyön tarjoamisvelvollisuus kohdistuu vakautussopimuksen mukaisesti osa-aikatyötä tehneisiin, eivätkä he ole myöskään vuoden 2005 sopimuksen soveltamispiirissä.

Tiedotustilaisuus

IAU ja sen ammattiosastot järjestävät myymälöiden ja varastojen työntekijöille tiedotustilaisuuden asiasta ensi viikolla (viikko 11). Tarkempi ajankohta ja paikka ilmoitetaan mahdollisimman pian.